

RED STAR LINE MUSEUM

OVER MILJOENEN MENSEN
— EN ÉÉN DROOM —

EEN REIS VOOR HET LEVEN

INTRODUCTIE

Beste

Dit lesmateriaal vormt een aanvulling op de Rondleiding ‘Een reis voor het leven’. Deze rondleiding werd ontwikkeld voor de derde graad van het secundair onderwijs.

Dit materiaal biedt u inspiratie om het bezoek voor te bereiden en om nadien met uw leerlingen verder te werken.

★ HET RED STAR LINE MUSEUM

Het Red Star Line Museum nodigt u uit op een bewogen reis in het voetspoor van de landverhuizers. Maak kennis met de passagiers en vergezel hen op hun trip vanuit hun geboortedorp naar havenstad Antwerpen. Aan de kade wachten de oceaanstomers van Red Star Line met bestemming nieuwe wereld. Even boeiende als persoonlijke verhalen vergezellen u tijdens de overtocht. Aan de overzijde van de oceaan neemt u afscheid van bekenden.

Met hun hele leven gepakt in enkele koffers, nemen miljoenen mensen vanaf 1800 de boot vanuit Europa naar Amerika. De Verenigde Staten en Canada zijn het beloofde land voor fortuinzoekers en iedereen op zoek naar een beter bestaan. De reis naar de nieuwe wereld begint voor vele mensen in een havenloods in Antwerpen. Tussen 1873 en 1934 banen de oceaanstomers van Red Star Line voor ongeveer 2 miljoen mannen, vrouwen en kinderen de weg naar een nieuw leven.

In de historische loodsen van de legendarische rederij met de rode ster in de vlag, is vandaag het Red Star Line Museum gevestigd. Hier wordt het verhaal verteld van de miljoenen Europeanen die moedig of wanhopig genoeg waren om hun oude leven achter te laten, op zoek naar een beter bestaan. Via een emotionele rollercoaster van hoge verwachtingen en diepe teleurstellingen, jagende adrenaline en slapeloze nachten gaat het richting droom die werkelijkheid wordt. Of niet. De voormalige havenloodsen van Red Star Line zijn de perfecte plek om de verhalen van talloze reizigers tastbaar en zichtbaar te maken. In deze inspirerende omgeving worden hun dromen en verzuchtingen tot leven gewekt.

Het Red Star Line Museum is een reis naar het verleden en een ontmoeting met het heden. Migratie mag ondertussen een ander gezicht hebben gekregen, de menselijke kant van migratie is tijdloos en universeel.

★ ‘EEN REIS VOOR HET LEVEN’

Tijdens de rondleiding worden de leerlingen gevraagd na te denken over de fundamentele keuzes die migratie met zich meebrengt. Over beslissingen die soms definitief zijn en de impact van die beslissingen op het hele gezin. Het zijn thema's die ook vandaag nog relevant zijn. Na hun bezoek kunnen ze dit verder onderzoeken door in hun eigen omgeving te speuren naar verhalen en ze vast te leggen.

EEN REIS VOOR HET LEVEN

2

RED STAR LINE MUSEUM

LESACTIVITEIT 1: VOORBEREIDING

★ KORTE SAMENVATTING

Introduceer het bezoek aan het Red Star Line Museum door middel van beeldmateriaal en een historisch en hedendaags verhaal.

★ MATERIAAL

foto's

(zie <http://www.redstarline.be/nl/activiteit/een-reis-voor-het-leven-red-star-line-ook-jouw-verhaal>)

★ LESVERLOOP

- Toon de leerlingen de historische foto's en vraag hen wat ze zien. Vertel de leerlingen het volgende:

Tussen 1873 en 1934 vertrokken meer dan twee miljoen landverhuizers met de schepen van de rederij Red Star Line naar Amerika. Vele landverhuizers die in derde klasse reisden, passeerden in de gebouwen van Red Star Line, vlakbij de Rijnkaai. Vanaf deze kaai vertrokken de schepen. De gebouwen staan er nog steeds en zijn ingericht als een museum. Het Red Star Line Museum vertelt verhalen van mensen onderweg, van vroeger en nu. Dat museum gaan we samen bezoeken. Om jullie een idee te geven, maken we nu al kennis met de familie Moel en Anna. In het Museum komen jullie er nog veel meer over te weten.

- Vertel kort het verhaal van de familie Moel.

De familie Moel bestaat uit vader, moeder en vier kinderen: een dochter en drie zonen. Ze leven in wat nu Oekraïne heet. Nog voor de Eerste Wereldoorlog vertrekt vader Moel naar de Verenigde Staten. Hij hoopt er werk te vinden en geld te verdienen. Hij laat zijn vrouw en kinderen achter. Vele jaren gaan voorbij en uiteindelijk heeft hij voldoende geld verdiend om de rest van het gezin te laten overkomen. Hij stuurt tickets en wat geld naar zijn vrouw. Hij hoop dat hij ze allemaal snel kan terugzien. De reis gaat echter niet zoals gepland ... Hij zal nog vele jaren moeten wachten voor hij zijn dochter terug kan zien. Hoe dat komt, komen jullie in het museum te weten.

- Vertel kort het verhaal van Anna.

In november 2000 vertrekt de achtjarige Anna samen met haar ouders vanuit Wit-Rusland naar Antwerpen. Moeder en vader vrezen voor de toekomst van hun dochter. De politieke en economische situatie biedt weinig hoop. Ze komt aan in een land waar ze niets of niemand kent. Anna spreekt de taal niet en voelt zich helemaal verloren. Langzaam maar zeker went ze aan haar nieuwe leven. Hoe ze dat doet, leren jullie in het Red Star Line Museum.

EEN REIS VOOR HET LEVEN

3

RED STAR LINE MUSEUM

- Vraag de leerlingen of ze zelf een migratieverhaal hebben of dat ze van dichtbij mensen kennen met een migratieverhaal. Dat mag een historisch of een hedendaags zijn.
- Vraag de leerlingen vervolgens naar het belang van verzamelen en bewaren van objecten en verhalen.
- ★ *Welk verhaal uit jouw leven of van de familie wordt vaak verteld?*
- ★ *Welke verhaal uit jouw leven of van de familie mag nooit worden vergeten?*
- ★ *Hoe kan je er voor zorgen dat het niet wordt vergeten?*
- ★ *Wat vind jij belangrijk om te bewaren voor de toekomst?*
- ★ *Welke plek vind jij belangrijk om te bewaren voor de toekomst?*
- ★ *Welk verhaal vind jij belangrijk om te bewaren voor de toekomst?*
- Vertel het volgende over het Red Star Line Museum:

Het is belangrijk dat objecten en verhalen worden bewaard zodat ze niet worden vergeten. Het verhaal van de Red Star Line was bijna vergeten. In het museum kunnen jullie nu niet alleen kijken naar voorwerpen zoals scheepsmodellen, postkaarten, affiches, ... maar ook luisteren naar vele verhalen. De verzameling van een museum heet collectie. Omdat het Red Star Line Museum nog steeds verhalen verzamelt, is de collectie van dit museum iets anders dan de meeste musea waar de collectie meestal uit voorwerpen bestaat.

Het Red Star Line Museum vraagt de bezoekers om mee te schrijven aan de verzameling verhalen. Misschien kunnen wij na ons bezoek wel helpen.

LESACTIVITEIT 2: **NAVERWERKING**

★ KORTE SAMENVATTING

Na het bezoek aan het Red Star Line Museum gaan de leerlingen op zoek naar migratieverhalen in hun eigen omgeving.

★ MATERIAAL

Kopieerbladen voor leerlingen

Pdf uw verhaal

(zie <http://www.redstarline.be/nl/activiteit/een-reis-voor-het-leven-red-star-line-ook-jouw-verhaal>)

★ LESVERLOOP

Bespreek met de leerlingen het museumbezoek. Wat vonden ze goed, interessant, minder goed, ... Herhaal dat het Red Star Line Museum nog steeds verhalen verzamelt. Zo kunnen bezoekers via www.redstarline.be/uwverhaal hun eigen verhaal achter laten. Dat mag een Red Star Line verhaal zijn, maar evengoed een hedendaags migratieverhaal. Het mag geschreven worden door iemand die zelf is gemigreerd of door de kinderen, kleinkinderen ervan.

Laat de leerlingen snuisteren in de pdf's die het museum dankzij de website ontvangt. Vertel dat deze verhalen terechtkomen in het Magazijn van het Red Star Line Museum. Ze krijgen dus allemaal een plek in het Museum.

Vertel de leerlingen dat ze zelf op zoek moeten gaan naar een verhaal met als thema migratie, onderweg zijn, reizen. Leerlingen kunnen het hele proces in zijn geheel afwerken of ze kunnen in fases werken.. Spreek ook af of leerlingen hun eigen verhaal mogen schrijven of dat ze eventueel elkaar moeten interviewen.

Verdeel de kopieerbladen. Overloop het stappenplan met de leerlingen. Spreek duidelijk met de leerlingen af wat er van hen wordt verwacht, hoeveel tijd ze krijgen voor elke opdracht of voor elk onderdeel van de opdracht.

Bespreek na de afgesproken tijd de opdracht klassikaal.

★ EXTRA

Daag de leerlingen uit om de verhalen te presenteren voor een groter publiek: andere klassen of alle geïnterviewden. Laat de leerlingen zelf nadenken over de wijze waarop ze dat wensen te organiseren. Enkele mogelijkheden zijn:

- een verhalenboek
- een (mini)tentoonstelling
- een digitaal fotoalbum
- een vertelavond
- een brievenboek
- ...

★ VOORBEELDEN (TER INSPIRATIE):

<http://www.kifkif.be/kif-kif-tv/digital-stories>

<http://belvue.be/nl/edubel/eustory>

EEN REIS VOOR HET LEVEN

EINDTERMEN

De rondleiding en het aanvullend lesmateriaal werden ontwikkeld met de eindtermen voor het BSO en TSO als leidraad. Het geheel is vanzelfsprekend ook inzetbaar voor het ASO en TSO.

Naast de vakoverschrijdende eindtermen, komen de volgende meer specifieke eindtermen aan bod.

3DE GRAAD BSO

★ PROJECT ALGEMENE VAKKEN

FUNCTIONELE TAALVAARDIGHEID

De leerlingen kunnen

- ★ uit mondelinge en schriftelijke informatie de essentie halen
- ★ over die informatie reflecteren en ze evalueren
- ★ ingewonnen informatie mondeling gebruiken
- ★ mondeling argumenteren
- ★ eenvoudige informatie schriftelijk formuleren
- ★ zich mondeling duidelijk uiten

FUNCTIONELE INFORMATIEVERWERVING EN -VERWERKING

De leerlingen kunnen

- ★ relevantie informatie in concrete situaties vinden, selecteren en gebruiken
- ★ informatie uit uiteenlopend tekstmateriaal begrijpen en gebruiken
- ★ spontaan gebruik maken van voor hen relevante informatie- en communicatietechnologie

ORGANISATIEBEKWAAMHEID

De leerlingen kunnen

- ★ opdrachten zelfstandig plannen, organiseren, uitvoeren, evalueren en indien nodig bijsturen
- ★ bij groepsopdrachten overleggen en actief deelnemen, in teamverband instructies uitvoeren, reflecteren en bijsturen

TIJD- EN RUIMTEBEWUSTZIJN

De leerlingen

- ★ zien in op grond van de actualiteit en eigen ervaringen dat er een verband bestaat tussen verleden, heden en toekomst
- ★ zien dat er culturele verschillen zijn in het dagelijks leven van mensen

FUNCTIONELE TEKSTGELETERDHEID

De leerlingen kunnen

- ★ voor een specifieke opdracht uit verschillende soorten teksten informatie vergelijken en integreren
- ★ beknopt en duidelijk schriftelijk rapporteren
- ★ maatschappelijk relevante tekstinformatie praktisch aanwenden
- ★ maatschappelijk relevante tekstinformatie kritisch beoordelen
- ★ over maatschappelijk relevante tekstinformatie een eigen standpunt innemen, rekening houdend met ethische principes

EEN REIS VOOR HET LEVEN

3DE GRAAD TSO

★ GESCHIEDENIS

KENNIS, INZICHT EN VAARDIGHEDEN I.V.M. HET HISTORISCH REFERENTIEKADER

De leerlingen

- ★ verruimen een aantal historische begrippen en probleemstellingen en passen deze in in een bredere historische context
- ★ tonen de krachtlijnen aan van het historisch referentiekader in termen van tijd, ruimte en socialiteit

KENNIS, INZICHT EN VAARDIGHEDEN I.V.M. DE BESTUDEERDE SAMENLEVINGEN UIT DE 19DE EN 20STE EEUW

De leerlingen

- ★ situeren de rol van onze gewesten als medespeler in Europese en mondiale context

KENNIS, INZICHT EN VAARDIGHEDEN I.V.M. DE INTEGRATIE TUSSEN HET HISTORISCH REFERENTIEKADER EN DE BESTUDEERDE SAMENLEVINGEN UIT DE 19DE EN 20STE EEUW

De leerlingen

- ★ stellen vragen aan het verleden om actuele spanningsvelden te verhelderen

VERZAMELING VAN HISTORISCHE INFORMATIEMATERIAAL

De leerlingen kunnen

- ★ doeltreffend informatie selecteren uit gevarieerd informatiemateriaal omtrent een historische of actuele probleemstelling
- ★ hun selectie van informatie kritisch verantwoorden

BEVRAGING VAN HET HISTORISCH INFORMATIEMATERIAAL

De leerlingen kunnen

- ★ zelfstandig de nodige gegevens voor het beantwoorden van een beperkte historische probleemstelling halen uit het historisch informatiemateriaal zoals beeldmateriaal, dagboekfragmenten, reisverslagen, memoires
- ★ een vraagstelling ontwikkelen om de historische informatie kritisch en vanuit verschillende standpunten te benaderen

HISTORISCHE RAPPORTERING

De leerlingen kunnen

- ★ het resultaat van een eigen deelopdracht op een heldere manier weergeven in een schriftelijke uiteenzetting

ATTITUDES

De leerlingen

- ★ zijn bereid om actuele spanningsvelden aan de historische ontwikkelingen te relateren
- ★ zijn bereid om actuele/historische spanningsvelden vanuit verschillende gezichtshoeken kritisch te bekijken
- ★ aanvaarden dat historische evoluties een verscheidenheid aan sociale identiteiten genereren
- ★ erkennen de maatschappelijke dynamiek van de spanning tussen het blijvende en het veranderende
- ★ zijn bereid vanuit het historisch besef dat individuen en groepen interfereren in maatschappelijke processen, actief en constructief te participeren aan de evoluerende maatschappij

Bovenstaande eindtermen zijn ook relevant voor leerlingen ASO en KSO.

EEN REIS VOOR HET LEVEN

8

RED STAR LINE MUSEUM